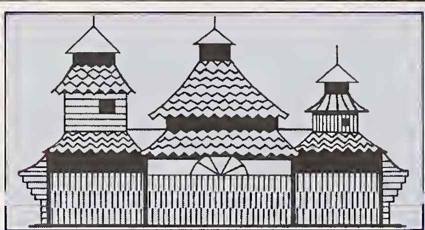
EMILIJ A. KUBEK

Olga

Obraz s' žita amerikanskoho russkoho naroda

OBRAZ S' ZITA AMERIKANSKO RUSSKOHO NARODA.

V II AKTACH S SPIVAMI.

NAPISAL : O. E. A. KUBEK.

" OLGA "

NARODNA TEATRALNA P'ESA S. PISNAMI IZ AMERIKANSKOJ ŽIZNI.

V DVUCH AKTACH-------- NAPISAL O.FT. A. KUBEK.

Osobi:

Andrej Bodnar,.....45-litnyj.
Paraska jeho žena,..42-l.
Ioan,...............22-l.
Marta,..............20-l.
Petrus,.............10-l.
Michajlo, Staryj.....45-l.
Olga, jeho donka,....18-l.
Bil,
Bob,.................Amerikanski bojsi 18-ho l.

Akt....I

Scena: Dvor s fencami (STAKETAMI) ohorožen, v seredini vorota. Na pravoj storoni dvora dom, v neho s dvora stepsy (SCHODY: STUKI) na porč (PORTIK, VERENDA), s dvych storon dveri okna. Druchij vchod v dom čerez scenu. Po za fency Doroha, za dorohoju domy, ili lis.

I.... Javlenije.

Andrej ....(V ROBOTNOJ ODEZDI PRICHODIT, S DOROHE VOROTKAMI, NA DVOR. S DOMA SLYSNO S JEDNYM PALCOM NA PIANI KLIMPATI) Pane Bože svjatyj, ja spišu na frystik (ZAVTRAK SNIDANE) A moja Paraska, jak by s rozumu schodila, babre na piani a jidlo pevno ne hotove: Bidnu Olgu domučime..Ne dast jej ani sprostitisja.. Ty Olgo prjač.. ty Olgo stěl.. ty na poštu, do štoru.. to rajbati, to biglovati.... variti, peci..id tam, prichod tu.. a vsechda.. ha-rjap. jak že tyž može bidne divča stolku robotu postarčiti?.. Ja cilyj den v biznesi, po bolšej časti.a tam i nocuju.. a chot by i doma? Či možu s babu poraditi?.. Najnovše vzala sebi do holovi, že Martu ne--- otdast len za anglika, s tim sja klopotit, nas mučit, proto sja hryzeme.. v domovstvi nepokoj, perevorot.. Prichodit na stary dni bitisja s nu.. Či už fristik hotovyj? (IDE K STEPSAM, NO NA KRIK ŽENY ZASTANOVIT-SJA)

Paraska ....(V DOMI KRIČIT) Piter.... Piter.. ta, ty ešče doma? Ty bed bojs,ty bome! Ne nakazala jem ti, že by jes

pri piver dozeral korovu i husi? A tu mas, na..na..(S DOMU PETRUS
— IHNE DOLOV STEPSAMI V NOHAVKACH, A S BOKANOAMI V RUKACH)VYBIHNE
DOLOV STEPSAMI V NOHAVKACH, A S BOKANOAMI V RUKACH)

2.....Javlenije.

ANDREJ, PETRO I PARASKA.

Petro..... Joj.. mamo, ne bijte.. ta esce jem nic ne jil.. i do skoli potrebno mi iti. (ANDREJA NE OBACIT)

Paraska....(VYSTAVIT NA DVERI HOLOVU,NEODITA, V BANETI I HRIZIT NA NEHO, ANDREJ NE OBACIT):Hej do skoli? A korovu naj zabje tren, a husi naj bomi pokradut?.

Petro..... (SJADE NA DVORI I OBUVAT BOKANCI)Ta, dajte mi jisti!

Paraska.. (A tobi by lem zavse jisti? ci ne trest s ludmi? vy wsi neznajete nic insi lem jisti, ta jisti.. a robiti kto? A ci ja uz jila?

Andrej..... (STUPIT POD PORC): TA frystik do teper esce ne hotovyj? no, ne hovoril jem ?Ty zdurila Paraska?

Paraska.. (KRICIT) Mene ne nazyvaj Parasku! uz jem ti skazala, ze ja ne Paraska, ale Kejdi. A bojsy prijdut k nasej Matusi. ta sja s mojeho mena smijut....

Andrej..... (Pro Boha, osem hodin, a frystik ne hotovi. mi v stori robiti, a chlopcu do skoly prichodit o holodi idti.

Paraska... (A, ci ja sja mozu na kazdu storomu rozderti? Ne bylo ti totu velkomoznu brati k sobi do storu, naj by cto -to pomohla i pri domi.

Andrej..... (Taz maj sovist i rozum.. Ne ona pracuje na cilyj dom.? A dnes, lem tak, jak i do teper, za tot cas ona v stori, poka ja pofrystikuju.. Naj Boh chranit ot takoho to hazdovstva.. Divka esce do teper ne pokazalasja na svit Bozij, a mati, ne zebi jisti zhotovila, poprjatala, chlopca do skoli vyrichtovala, jak dajakij blazenok, ne umyta, neodita, brince na piani..

Paraska....(S PLACEM) Boze moj, coho ja sja dozila.... i toj maloj zabavy mi zavidit, i proto sja vadit..

Andrej..... (Lude Bozkij.. taj piano ne ranza zabava, pro domasnoj gazdini, no nauka pro molodez, zeby znali, jak druhi obrazovany diti..(PARASKA TRISNE S DVERMI) A to ot

jednoho časa, dzeň pri dňu taka komedia, taky porjadok! (Petrus, prijdzeš do štoru, daco zješ, a pojdzeš do školy.

Petrus.... (PLAKŠIVO) Hej, a mama bude mňe zaš bic..

Andrej.... (Lem pod, ňe boj še. (Idze ku vratkam)

3. Javlenije.

Tito sami i Olga.

Olga.... (PRIBIHNE Z DRAHI) Ujku, v štore očekuje na vas mister Batler.

Andrej.... (Školny direktor?....No, no.... ta ňe trest? Už prešloho tyždňa hutoril mi, ked Petrusa ňe zašlem porjadočno do školy, ta budzem štrofany.... Petrus, pod skoro, najiš še v štore.... (OTCHODIT.)

4. Javlenije.

Petro i Paraska.

Paraska... (ZA ANDREJOM.) Lem vy idte ujku, ja mu už takoj sama prinesla, bo mister Batler mi rospovedzel spravu. (DA PETRUŠU SENVIČ V PAPERU). Počekaj Petrus, prinešem ti kapelušok, žeby mama na tebe ňe kričela, a tak pojdzeš krasneňko do školy. Čas by už ....pol dzevjatej.... (OTCHODZI PETRO JI)

5. Javlenije.

Petro i paraska.

Paraska... (V DOME KRICI) Piter, Piter.... (VSTAVI HLAVU OBLAKOM) Ty esči zavše doma? Ňe hutorila som ci, že davaj pozor na kravu i na huši?.... Aha A ty už jiš? A to senvič? Tak vy gazdujece v štore? Čekaj, povim otcovi.. Pod , prinesеš mi uhľa iz seleru.

Petrus.... (Ji) Už som mamo priňis.... hori, až bľacha červena .

Paraska... (Ty podľaku, preco ši mi ňe prišol povedzec? Patusa už davno oblečena, a kava ňe hotova.... Co za trest s tymi ľudzmy.... ňe je komu najmenše zrobic pri dome.... harjap za kravou. (ZATVORI OBLAK)

6. Javlenije.

Petrus i Olga.

Olga....(VYNOŠI PREZ SCENU KŇIŽKY, ŠATY I V HARČIOKU MLIEKA)Tak Petrus, serdeňko moje, tak, — tu maš i mliečka, napij še i duškom id do školy.

Petrus..([illegible](PRIBRATY) A mama? A krava ? A husi?

Olga....(Ňe boj še, ja zahladňem na ňich. A mama ňe povedza ňič, bo ci tato kazali isc do školy.(Petra pociluje, on ju obejme.)

Petrus..(OTCHODJACI) Baj, baj Olgus!

Olga....(Chod zdravy, a uč še dobre.... Škoda dzecko Mudre, schopne.lem by do školy davac, žeby i z ňoho porjadočny človek stal še, jak z joanna....No, a teraz do roboty.(ZAMITA) Popratac, pocuchac... moze cetka uš navarili kavu, taj ujkovi by frištik zaňesc.

7 .Javlenije.

Olga i Paraska.

Paraska..(V DOME KRICI) Olga....Olga.... dze še sedziš? Patuša uš calkom pririchtovana, a do teraz ňič ňe zrobeno.(Olga KU POROŬ. PARA_SKA OTVORI OBLAK) Dze še šedziš? T daremňica! Kadzi še še vlačiš!

Olga....(Bula som, tetičko, v štore, jak obyčajno. A teraz vyrichtovala som Petrusa do školy.(ZAMITA DALŠE)

Paraska.(Do školy, A ňe hutorila ja tomu chlapčisku, še kravu i husi budze dožirac?

Olga....(Školny direktor prišol sam ku ujkovi, že Petrus muši porjadočno chodzic do školy, bo štrofac budze....i prešloho tyždňa ňe bul lem dva dňi v škole.

Paraska.(HNIEVOM) A co še skulinspektorovi do mojoho Petrusa? Naj dozera svojo dzeci, ňe mojo. ja ich karmim, a ňe on ich chova.... Lem naj mi odvaži še vstupic do havzu, ja ho naučim!Oči mu vyparim, hlavu mu rozbijem. Pater lem še ho, jaky mi tu pan! A frištik preco ši ne navarila?

Olga....(Včera soe mi zakazali, že ňe smijem vario i do kuchňi mišac še bo sami shotovioe.

Paraska.(IRONIČNO) Shotovioe? Zakazali?....Hej, bo še stary vadzil, ze mi s Patusu ňe robime ňič, a še ty za nas všitko. Ale ked ši vidzela, že my zaspali, bulo oi samej prihotovio. ty idzeš spac s kurami, vyležiš še na obydva boki, a my s Patusu i do jednej, ba i do druhej ňe možeme poľihao.... Prijdu bijsi anglicki, hraju, spivaju, tancuju.... co še hrišna mam robic? Jak še lubic ščastie toj mojej Patusi, jak?(SLADEŇKO) Oj,bo to bojsi veseli,bo to zabavni chlapoi, oj, oj, az radose. (PLAKŠIVO) A rano aňi še pozbirao ňe mož s posceli.

Olga....(Preco še ich Martha ňe vyžeňe?

Paraska.(Už som ci storaz hutorila, že to ňe Martha, ale Pati(Patty) ty prostaku, taka, jak i stari... Vychnac? Tak jak še,? Kedi taki mili, zalicavi.--- Pozamitaj še porč dobre, počuchaj, poscizaj prach, na ytre dekorejšin daj, ta obscali še. A tak prijdzeš, pomožeš Patusi popratao rumi, a ja za tot čas shotovim frištik.OJ, bo to bojsi, bo to smišni chlopci.... oj.oj....Ňe taki, jak naši ňeokresani parobci.... A to zavše dir misis Badner, ju ar veri najs.... Dir mis Petty, aj lajk ju.... aj lov ju....aj....aj...(UTJAHNE HLAVU V DOM)aj.... aj.... lo-o---ooov ju.

8. Javlenije.

Olga sama.

Olga....(VYJDE NA PORČ,SCERA OBLAKI)Bidna tetka.... co še še s nej vodzi? Jak by aňi ňe tota.... Anglicki chlopčiska lem z nej smichi robja, a ona to ňechoe ňikomu verio. Kamaraci še s ňima povolala v dom hosci.... Ujko, Joann, Martha, hnivaju še vadza še.... ňič ňepomože. A mladež naša už aňi ňe pozdravi. Tetka hutori:(PRODUKUJE PARASKU) A naj potriskaju z zavisci vsitki, ja moju Patusu zatoz za anglika vydam....

Bidna Martusa.. (JOANN Z ROBOTI IDZE, TICHOŇKO VYJDZE NA PORČ, ZAKRYJE RUKAMI JEJ OČI, ONA ZVRYSKNE) Oj..

9. Javlenije.

Olga i Joann.

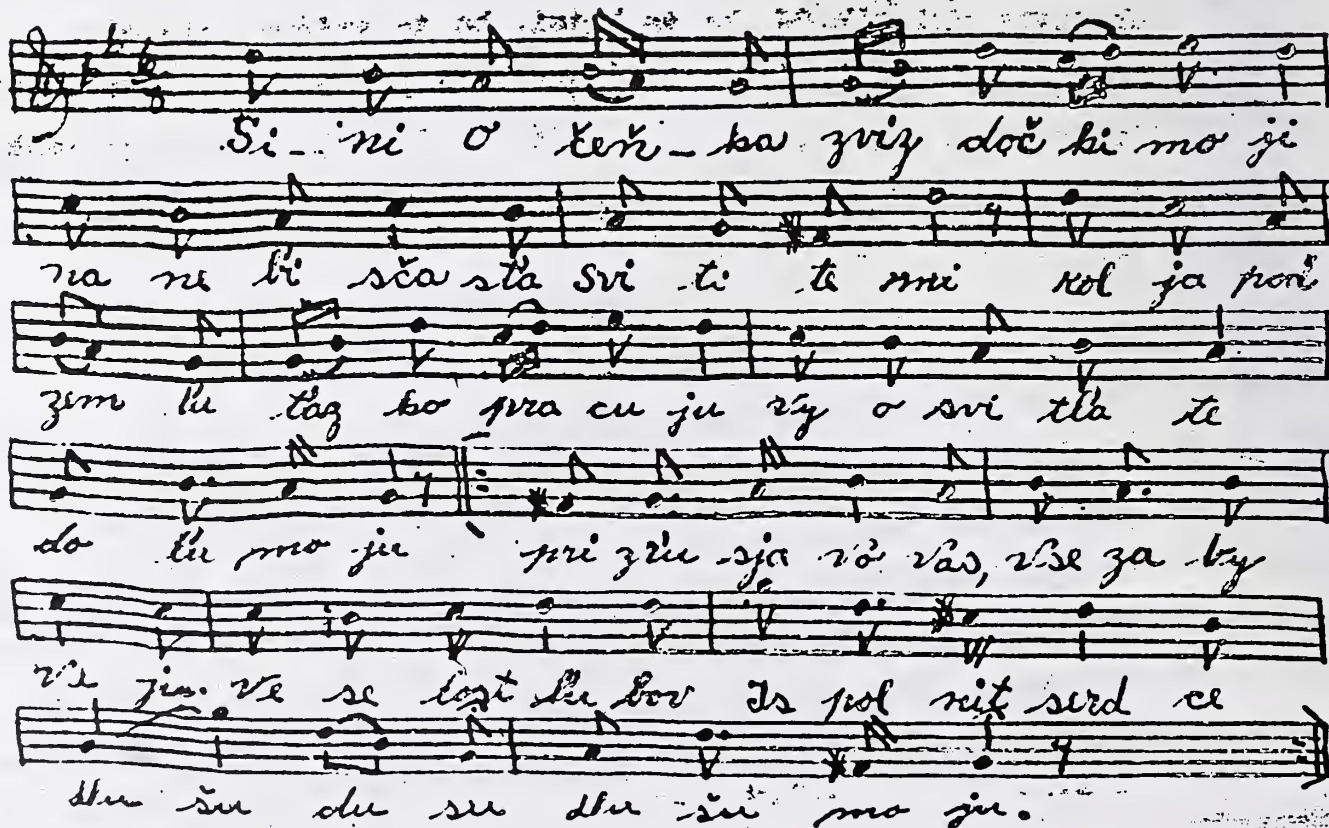
Joann..(S PREMEŇENYM HLASOM) Hallo, miss Olga.. Othadaj, kto to?

Olga....(VYRVE ŠE ŠMIJUCI? I POHROZI)No, ale ty mňe na strašil..

Joann...(Co robi,serdenko?

Olga....(To ,co i s toboju zrobim. Ucirам čarne, zamazane oblaki, aby švicili še(UCIRA JEHO TVAR S PRACHOVOJ.ŠMIJEŠE ON JU SKORO POCILUJE A SPIVA)

Joann.. (Solo....Sini očeňka
Zvizdočki moji.
Na nebi ščasta
svitite mi.
[illegible]Kol ja pod zemlu
Ťažko pracuju ,
Vy osvitlate
Dolu moju.
Prizrjusja vo vas,
Vse zabyvaju.
Veselost, lubov
Ispolnit serdce,
Dušu moju..

Olga.......(Solo.

Dnes ovity ovnut,
Zavtra zahimut.
Skoro pomineš.
Teplo lito.
Pamjataj serdce,
Ty radost moja.

Ne zabud nihda.
Čto lublu ta
Lubov ukripit,
V žalu pompže,
V nuždi potišit,
I v hrobi hrije.

Serdce moje.

DNES evi Ty evi TuT zav Tka za hi NUT

Ško RO po mi NEŠ Tep lo li Ta pa mja

Taj SERd CE Ty Ra dosT mo ja NE za budni

hda čTo Ľu BLu Tja Ľu Bov u KRi puTVNU

zdi po Ti ŠiT vŽa Ľu po mo ŽeT i vhRo Bi

hRi je SERd cE SERd cE SERdCE mo jE

Joann i Olga (DUETT)

I. Na vseni pole zazelenije.
Lisom i luhom cvit krasnije.
V oseni moroz cvit sja pomine,

2. Zima traurom vsjo pokryje.
I krasa mine.
Sila, molodost, veselost radost,

Lem virna lubov ne zahine:

OLGA

JOANN

NA VE SNI PO LE ZA ZE LE NI JE

LI SOM I LU CHOM CVIT KRA SNI JE V OSE NI

MO ROZ CVIT SJA PO MI NE ZI MA TRA U ROM

VSE PO KRY JE SI – LA MO LO DOST VE SE LOST RADOST

I KRA SA MI NE LEM VIR NA LU BOV NE ZA

HI NE NE ZA HI NE

Joann....(PRIHARŇE JU KU SEBE, TICHŇKO SPIVAJE)Lem virna ľubov ne zahine.

IO.Javlenije.

Olga sama.

Olga:....((DALŠE PRATA) Ščaste moja, že Joann esči medzi nami.Po pravdi, bez ňoho, ňe mož bulo by vytrimac. Pracujem, robim, jak najlepsi i kelo ľem možem, a tetka, od jednaho časa, ľem zavše kriča,,narikaju namňe, prezyvaju, vyhaňaju... ňe možem im na dzeku aňi najmenše zrobic....Martuša dobra divočka,jak rodna šestra....ľem by ňe tetka.... už to ňe toty tetkini bojsi.... Bože, co budze somnoju?(UCIRA OČI)....Oj, á na kravu i husi calkom prizabula. Pojdzem, pohladňem na ňich.(POBEHNE DRAHOJU NA LEVO? A NA PRAVO PRICHODZI MICHAJLO STARYJ PREOBLEČENYJ: DLUHA ŠIVA BRADA? ČARNE OKUĽARE ŠIROKIJ KAPEĽUCH,DLUHYJ KOVT I STAŇE VON VRATKOCH)

II.Javlenije.

Paraska i Michajlo.

Paraska..(V DOMI KRIČI) OLGO....OLGO.....Dze že ši še podzela, že ňe odpovedaš?(VYCHODZI NA PORČ ŇE OBLEČENA, JAK PRED TYM.) Olgo.... olgo....Či ňe trest s prekľatim darmojidom? Vychovaj, staraj še o ňu, a kedy ci jej potrbno, skrci še, i zčezňe, jak kamfor.... Olga..No, ňit, prepadla ... A hej, Džani doma z roboti, ta še kruci, lita, aňi sama sebe ňezna rjad:Jaka muderkiňa: Richtuje še za mojoho Džanija.... Pravda, to by jej ľubilo še: Lem počekaj malo.... z toho ňe budze ňič Dze že ju teraz najsc?(ZBEHŇE NA DVOR, A U VRATKACH DOBRE ŇE ZBIJE ŠE S MICHAJLOM) Bodaj ce ľicho vžalo.. A vy tu co?

Michajlo.(Pomahaj Boh.. Prebačce misis, že som vas ňechcejuci nastrašil.

P
Paraska..(A vy kto? Co chcece, co hľedace na mojim dvore?

Michajlo..(Prisol teraz z dalekich kontrach, hledam mojich krajanov . Tu počul vašu russku besidu, taj zašol spytac še i odpočinuc, jak tai utruzeni podr... ni člov...

Paraska...(Idte.... idte mi von z dvora..My mame dla vspomahanija svojich vlačuhov, i s tymi ňe mala klopoti....Idte s Bohom, duškom vybirajce še.

Michajlo..(Perebačajce misis, ja ňe žobrak, mňe ňe potrebno vašej .... pompci. jak hutorim, počul ruske slovo, preto zašol co to doznac še, i o mojich starodavnych znakomych dopitac še.

Paraska...(Idte, mňe ňe dopytujce se ňič, ja s bomami ňe mam besedi.

Michajlo..(Perebačajce. Zdrava s Bohom..(IDZE....ALE OBRACI ŠE) Či to vaša doera, co pred tym vyjšla z dvora?

Paraska...(Moja doera? Ha ha ha. Moj trest, hryzota. Vychovánica. Otec jej dzeši zčes, a ju ochabil u nas, na moju preveliku psotu. Ja ju vychovala, a teraz mučim še s nju.(MICHAJLO OD—CHODZI, JAK PRIJŠOL).... Moja doera? Ta ešče co? Lenuch, darmojid(KRICI)Olgo....Olgo....Ty daremnico,kadzi še ze vlačiš. No prijdzeš ty mi domu....

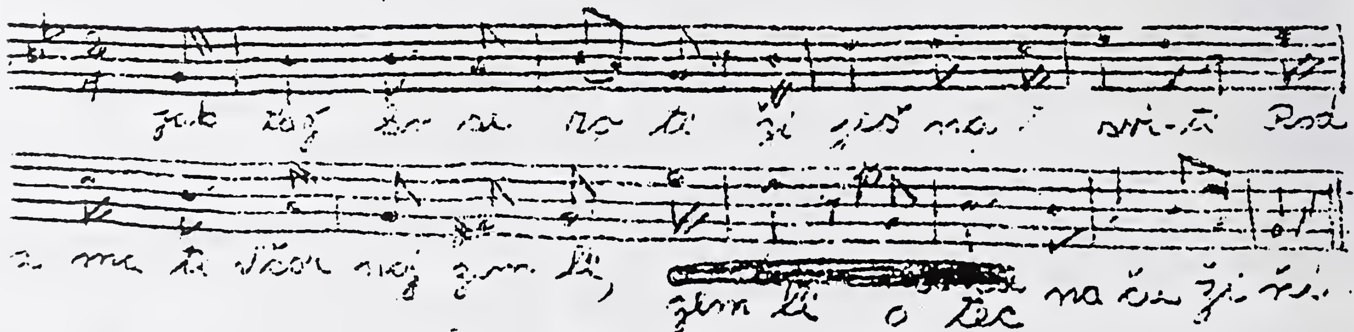
Olga..... (Z DALEKA SPIVAJE. CALKOM TICHOŇKO, A POSTEPENNO HLASŇEJŠE) (MELODIJA NA PREŽŇEJ STAŇE, DOLU)

1\. Jak tažko siroti,
Žiješ na tom sviti,
Rodna mati v čornoj zemli,
Otec na čužiňi.

2\.
Slezami poliju
Matinu mohiľu,
A za otcem so dumkami,
Hlažu po čužiňi.

3\. Potok teče pluve,
V dalekoje more....
Poprasčatis prijde i mňi,
Žiti na čužiňi.

4\.
Prasčajte oboje(VYCHODZI NA DRAHU.
Hrob i serdce.
V hrobi mati mileňkaja,
A tu ľubov moja.

4)

,,, (PODČAS SPIVA PARASKA VCHODZI V DOM I VYCHODZI, A HNIVOM HROŽI KU OLGI)

Paraska(..(Čekaj, dam ja tebe!No, ja ce vyspivam,lem prijdzeš domu.
(PO TRECOM STIŠKU PISŇI OSTAŇE ŠE V DOME, A MICHAJIL PRICHODZI, I JAK BY PRIPADKOVO STRETŇE ŠE VO VRATKACH S OLGU)

12. Javlenije.

Olga......(.I Michajlo.

Michajlo..(Pomahaj Boh, divusko.

Olga......(Daj i vam zdrave.

Michajlo.(Ňe skazala by ti mi, či ňe žije na tomto plejsu dajakij Bodnar?

Olga.....(Tak, to dom Andreja Bodnar.

Michajlo.(A ty može jeho dcera?

Olga.....(Ňe, lem vychovaňica Bodnarovych.

Michajlo.(Rodiči tvoji uš ňe žiju,divocko?

Olga.....(Mamoňka pomerla už davno,kedy ja ešči lem šeso ročna bula; a tatoňko moj, s žalu za mamkoju, pošli švetom. Mňe-že zaňechali na milost dobrych ludzi.(UCIRA OČI)

Michajlo.(Prebačaj, dzecko moje, že som ci žaľu narobil. Ja by rad, vo važnej sprave poznac še i pohutoric s panom Bodnarom.

Olga.....(Vy jeho najdzece na hlavnej ulici mestečka. Jeho štor pokaže vam každe dzecko.

Michajlo.(Dzekujem serdečno....No, a jak še ci še žije u ňich?.... Keď posvoliš mi, staromu človeku, opytac še?

Olga.....(Preco by ňe?Dzekovac Bohu, do teras dobre. Ujko dobyj, blahi, jak rodnyj otec, a dzeci jak rodni bratja.

Michajlo.(Keľo še u ňich dzecov?

Olga......(Trojo. Malij Petrus, mudre dzecko....Martuša, mila divočka, a najstarši(HAMBLIVO)......Jo.....Jo....Joann.

Michajlo.(Dobryj mladenec.

lga..... (RADOSTNO) Oj, dobryj, milyj, jak.... jak....vla....vlasyj brat.

ichajlo. (A misis Bodnar?

araska.. (V DOME KRIČI)Olga....Olga....dze že sedziš?Ty podlino, ty daremňico....

lga..... (PRESTRAŠENNO)Prebačce....Tetka potrebuje mňe, a ja še s vami za bešedovala.

13. Javlenije.

Predešli i Paraska.

araska.. (VYBIHŇE, JAK PRED TYM, ŇE OBLEČENA, NA PORČ)Olgo... dze že sedziš? Ty podla stvoro. V dome ňe popratano, ňe zametano, obid ňe postavenyj, a ty tu....(ZBAČI MICHAJLA)....aha: Ta už i s bomami robiš pletki? Porjadna dîvka, nit co skazac.(KU MICHAJLU ZLOSTNO) A, vam som ňe povedala, že še mi spratajce z dvora? Ňe mame my svojich bomov na dosc? Može vas mojo huši korcaj Jak i prešloho tyžňa mi ukradli jednu bomiska....bodaj jich žima bila od ňej..Idte mi od havzu, bo doraz zašlem po policmana.(MICHAJLO TICHO SMIJUCI ŠE ODCHODZI)No, ta esči i šmeje še zomňe, ta či ho perun ňe zabije?(KU OLGI ZLOSTNO)Taki tvoji karamatstva? Ty podlino, preto ja še telo natrapila s toboju, preto ce chovala, do školi davala, oblikala, jak dajaku millionerku? A ty ňič, a skola ňič ňe robiš. Esči ani frištik ši dnes ňe navarila?Ja ce vyžeňem von s domu....id na karki zlamaňa Ta či ja še mušim s takoju daremňicu trapic, hňivac, takoho darmojida karmic?....Pozbiraj svojo handry, a vyprataj še mi z domu.

a..... (PLAČOM) Ňe hňivajcc še, tetko, pojdzem....pojdzem....lem še ňe hňivajce.... Na kravu bula som hladnuc....paše še v brosču.

Paraska..(Na kravu?Ty žebraku:A co tebe do mojej kravi? A to tvoja? Ha?

Olga.....(Pre Boha, tetko....

Paraska..(Co,ta ešče mi odbrechuješ....ešči še i vyhražuješ? A ty....

I4.Javlenije.

Ti sami i Joann.

Joann....(ČISTO OBLEČENYJ....VYBIHŇE PREZ SCENU.POVAŽNO, ALE ENERGIČNO) Mamo..Dosc budze z tej haňbi, co vi jej poňeviňe robice..Ona sama dozera calyj dom, pracuje na nas všitkich, a vy tak še s noj zaobchodzice? Jedno dobre slovo ňe mace pre ňu? Lem znevazujece, prezyvace?

Olga.....(PRISTUPI KU ŇOMU, I POHLASKA HO) Joann, pre Boha, ne hutor tak, taž to mama tvoja, to hrich.ja zaslužila.

Paraska..(Ty, moj syn, na svoju rodnu mamku, tak?(PLAČOM) A to pre taku daremňicu? Preto ja tebe vychovala, pestovala,? (ZLOSTNO) A žeby ši znal, že zatyž ju odžeňem.......... Tu minutu pojdzeš mi z domu....id......pakuj..

Olga.....(LAHODNO) Tetičko, ňe hnivajce še, pojdzem,lem ňe kričce, bo ľudze še poschoszaju....

Paraska..(Naj še schodzaju....(PLAKŠIVO....)naj vidza moju trapezu. Naj znaju, jaka podľina.(KRIKOM) Zbiraj še.......

Joann....(Dobre..Ale žeby sce znali mamo..ked ona, to i ja pojdzem. (KU OLGI) Dze ty idžeš,Olguš, i ja pojdzem. dze ty budžeš i ja budzem s toboju.Ňe ochabim ce ňikda.Švet dalekij, širokij, najdze še misto i pre nas dvojo.Mojo ruki zachraňa ce od všitkoho zloho,ňe daju ci potrebu terpic....

Paraska..(Ta tak? To za moje dobre serdce, ty ešči i mojo dzeci buntuješ proti mňe?

Joann....(Aňi slova vecej, mamo..To hrich, styd, co vi robice..

Olga....(Joann, jak ty smiješ tvojej materi tak odpovedac??Ne bojiš še Boha? Tetko, pytam vas, prebačce mu. On vas, rodičov svo - jich, ne smije ochabic. A ne hnivajce še ani na mňe. Ked mi Boh pomože, zarobim, a odplacim vam za vaše vychovanje, s podakoju.(KU JOANNU)A tebe serdečno dzekujem....Ne staraj še pre mňe. Boh mňe siroty pomože. Mňe i tak potrebno pojsc i [illegible] mojoho otca pohľedac.(CHCE ISC SCENOJU V DOM, ALE JOANN ULAPI JU ZA RUKU.)

Joann.(Boh mi švedok, že samu ce ňe puscim, i ja pojdzem s toboju. Ja ce chcem chraňic, tebe pomahac (OLGA S PLAČOM PRICIŠŇE RUKU JEHO NA SVOJE SERDCE)

I5. Javlenije.

Ti sami i Andrej.

Andrej(PRICHODIT Z DRAHI) Co že še tu ďije? Podurili sce?Už ši snova narobila klopotu, Parasko?

Paraska(keľo raz som ci hutorela, že ja ňe Paraska, ale kejda..?

Andrej(Dam ja tebe Kejdi, ty zdurňena babo.(OSTRO KRIČI)Zaberaj še do havzu..Totu durnu hospodarku dalej ňe sterpim....

Raska.(Ta, ty takij muž? Ne žeby mňe, svoju ženu zastupil, ta esče i on proti mňe(PLAČOM)Oj, ja nesčastliva, oj Bože moj....

rej.(IDZE KU PORČU, SKRIČI)[illegible] Pakuj do havzu..(PARASKA UCEKŇE) (ANDREJ LAHODNO) No, a s vami co?

...(Ňič, ujku ňič. Tetka še pohnivala na mňe. Ale i mali pričinu, bo som ňe bula tu, jak me hľedali..A tot..(VYMACHŇE ŠE NA JOANNA A S PLAČOM I RADOSCU..)Tot ňe dobryj Joann, tak barz odpovedal tetki....(POHLASKA MU RUKU)

n..(S NEHODOVANIJEM) Tato moj, vy take čudo esče ňe vidzeli. To styd, haňba. Dalše ňe mohol som sterpic. Odpusce mi..

Čom ty milyj, lem tak skryto
Smotriś na mňa vse a vse?
Koli predcaj moh by's smilo
Vzritsja prosto mi v lice.

Oj, skaži mi, dla cohže
On na mene vse tak zrit?
Bo samoj mi ho sprositis'
To ne krasno, taj i styd.

Andante

Olena

Marta

Piano

pro sto mi v li ce. oj, ska zit mi dla čo ho ze on na

me ne vse tak zrit? Bo ša-moj mi ho spro si tio to ne

1 mü. 2do

bra-sno taj i styd oj ska

Marta...(Božeňku, co že mi bidnej robic?Mučim še, naplačem še a mama trapja s tymi bezočlivymi bojsami.Stefan moj hňiva še,včera prosto povedzel mi, že pojdze svetom, ked oni i dalše budu do nas chodziv Darmo mi mi hutirela, že ja ich ňenavidzim,ňe terpim, že ňe mňe na dzeku prichodza do nas, ale lem zabavjac še hoscic še,na povolanije mamki....Či možem ja poradzic....?

Olga....(Možeš, jak by ňe?Ked prijdu, ňe prehutor ku ňim aňi slova, ňe hraj jim na piaňe, choc by sami tetka kazali. A skaž jim prosto v oči, že oni ci lem na obťažnosc.A ked i to ňe pomože:pokaž dzveri.... Ty sama mušiš še jich povsbuc tak, aby še jim vecej aňi na povolanije tetkino ňe zachcelo zabavy, hoscinu vo vašom domi.....

Marta...(Pravda, tak by zrobic. Ale či ty ňeznaš mamu?Doraz kriča, nasikaju, že oni lem všitko pre mňe, lem mojoho ščastja choeju, a še ja ňeblahodarna, ňerozumna doera....Lem dobre, že ty ňeochabila nas.Bo,co bula ja bez tebe?

Olga....(POCILUJE JU) Martuš, v kratkom časi, ja jednak pojdzem. To i pre tebe lepši.Vidzi, šestričko moja, vtedy tetinka muša sami zacpatrovac calu robotu okolo doma, i ňe ostaňe jim času na take zabavi.Ver mi, serdeňko, lepši pre tebe, ked ja pojdzem. I teraz lem na dzeku otca tvojeho ostala, i to lem na kratkij čas. Mňe by patrec i na svoju buducnosc....A može by som i mojeho otca skorše našla? Kto zna, dze oni še muča? Može buc chory, bidny, i ňe može prijsc po mňe? Bože moj, pomož mi, bidnej široti....

Paraska.(Z DRUHOHO RUMU KRICI) Patus....Olga....Popratali sce už všitko? Hosci duškom prichodza.

Olga....(Hotovi, tetko, hotovi calkom.(KU MARTI) Martus, ked prijdu,znaj še co jim reknuc, i jak jich prijac.

Marta...(Olguš, ostaň i ty tu, a pomahaj mi

Olga....(Ty znaš, serdeňko, že tetka mi ňe pozvoľa tu ostac.

2. Javlenije.

Ti sami i Paraska.

araska. (VOJDZE V KAPELUCHU, BOJI, MUFI, RUKAVIČKACH, MIŠOK PEŇEŽNY [illegible] NA RUKI VISI) No, ta ja uš calkom hotova.

arta... (SKOČI) A vy mamo, dze še pobirace?

araska. (ZACUDOVANA) Dze? Ňikdze Oblekla som še, aby hoscov slušno prijao.

arta... (S placom)Mamo, pre Boha, ňe robce smicha z sebe, bo ja z haňby pojdzem svetom.

araska. (ZAČUDOVANA) Ta jak že? V kraju, ked prišol svjačennik, abo považni hosci, to mama moja, naj s Bohom ptpočivaju, zavše v novom kožuchu i fartuchu oblečeni vitali jich. Čest, komu čest. Taž ty vychodila hajskul, i by ši mala znao, co še patri, kedi dzečni hosci prichodzaju?

arta... (S SMICHOM I HNIVOM) Mamočko, pytam vas, zložce z sebe všitko to, bo inakše ja idzem. Doma, v kapeluchu, v mufi....Či vidzeli dakto take čudo.

araska. (JAK VYŠE) Co že s vami? Ja chcem jak najlepše; naj vidza i angliki našu pohoscinnisc i našu vdačnosc.

lga.... (Zložce, tetičko, zložce. Tu ňe tak, jak vy o krajovych obycajach hutorice.Bo še z vas smijali na calu okolici.

araska. (Hm....: Ale novyj kapeluch ňe zložim....ňe..(ZBERA VERCHŇE ŠATY, A MIŠOK S PEŇEZMI POLOŽI NA STO. Olga ŠATY VYŇESE) Naj že budze po vašomu.

3. Javlenije.

Paraska i Marta.

arta... (I kapeluch mamo!

araska. (Kapeluch ňe zejmem, bo po pravdze, som še ňe bars začesala.

arta... (A najlepše zrobice mamo! zaprijce dzveri pred tymi bezstydnymi bomami.

araska. (ZACUDOVANO) Bezstydnymi? Bomami? Ty odurela, divko? Taž to porjadni bojsi, učeni, bohati.

Marta...(Uceni,bohati?Porjadni?Bomy, mamo,bom: Jedan bartender, a druohij drajver u salonisti, kedi by mohli vo velikich biznissach svojich rodičov, pre sebe robic...

Paraska.(Hej, ale dostavaju dobru placu.

Marta...(Tak, ale ju i tam skorše prepiju, premarňa.

Paraska.(Ale u ňich bohati rodiči.

Marta...(Pravda, rodiči jich porjadni, čestni ľude, ľem skoda, že takich nezdarennych synov vychovali, kteri by buli do teraz premarňili caly otcovski majetok, ked jim pozvola. Dobri, porjadni synove ňe ochabja svojich cestnuch rodičov ľem preto, aby mohli hulac, upivac še.

Paraska.(PREDVAPENO) Co s toboju divče? Ty z rozuma schodziš? Ja pre tebe, i pre tvojo ščaste trudzim še, pracujem a ty esče proti mňe?(S PLAČOM) Ňe malo prichodzi mi snošic od otca i Džana, ta esči i ty ? To ja zaslužila od tebe?Toho še dožila, že moje vlasne dzeci protiv mene?

Marta...(Mamo, mamo....ja vtedy budzem ščastliva, ked pozvolice mi tak žic, pracovac,zabavjac še, jak druhi naši čestni divčata. Ja, mamo, ňe pre anglika. Ja jich obyčaji ňeznam, ja ňe sposobna medži nich a choc by i bula, mamo, anglik našu divčinu ňe vezme za ženu....Či to vy ňe bačice,že oňi ľem pre zabavu, pofiglovac, pohoscic še prichodzaju do nas? A nas potom medzi soboju osmivaju?

Paraska.(NEDOVERJACC) Ale, id, ňe pleo. Kedy oni tak krasneňko besiduju, zartuju, vešeli, mili.(NA DVORI SPIVAJU BILL I BOB, ANGLICKI DUET P.NARADOVANA) Aha, už su na dvore..

Oft in the stily night.
Ere slumber's chain has bound me,
Fond mem'ry brings the light.
Of other days around me,
The smiles, the tears, of childhoods years
The words of love then spoken,
The eyes that shone now dimmd and gone
The cheerful heart now broken.
Thus i the stilly night,
Ere slumbres chain has bound me,
mem'ry brings the light of
other days around me.

Paraska. (PODČAS SPIVA S NOSOVOJU CHUSTOČKOJ NERVOZNO UCIRA STOLKU, FORTEPIANO I DR, POPRAVJA NA SEBE KAPELUCH, ŠATY PRECAHUJE STOLKI. V PAUZACH MARTA KU ŇEJ.)

Marta... (Mamo, pre Boha, sedňijce sebe..

Paraska. (Doraz Petuš, lem poscíram prach.

Marta... (Mamo, ňe behajce, bo styd.

Paraska. (Doraz šedňem, lem po pravim stolok.

Marta... (Mamo, budte už raz na pokoju.

Paraska. (Lem porichtujem kapeluch.. (NA PORČU DUBOŇA) Aho už su tu.. SEDŇE, NA DZVERI KLOPKAJU) KOMIN....MARTA OSTENTATIVNO OBRACI ŠE KU SCEŇE.)

4. Javlenije.

Paraska, Marta, Bill i Bob.

(BILL I BOB VOJDU S CIGARAMI, V KAPELUCHACH. KLAŇAJU ŠE PARASKI I MARTI. PARASKA VSTAŇE? VITAJU ŠE,....MARTA AŇI V TU STRANU ŇE PATRI)

Bill... (PO ANGLICKI)Good evening ,dear Mrs.Bodnar,and you beautiful Miss Patty. (DOBRY VEČAR DRAHA PAŇI BODNAR I VY KRASIVA PANNI PETTY)

Bob.... (Good evening Mrs. I am very glad to see you in good health (Dobry večar paňi, teši me, že vas pri dobrom zdravju vidzim) (S PARASKOJU SCISKAJU RUKU)

Parsaka. (Good evenin, oh, good evening. How are you? (DOBRY VEČER, ACH DOBRY VEČER, JAK ŠE MACE?)

Bill..... (Thank you, and how are you dear Mrs. Bodnar? (DZEKUJEM. A VY J JAK DRAHA PAŇI BODNAR?)

Paraska. (VESELO) Thank you Set down please. DZEKUJEM, SEDŇICE, PYTAM) BILL ŠEDŇE NA STOLOK PRI PARASKI, KURI, RUKU ČUCHA, POSMI-- ŠKUJE ŠE,....A BOB IDZE KU MARTI, I PRI JEJ STOKU STAŇE.

Marta... (Ku SEBE) Boženku, ked by tato teraz nadišli, a jich vyhnal ! von....

Bill.... (KU PARASKI NA HLAS....BOB ŽE PO TICHI BEŠEDUJE KU MARTI, KTERA BARZ ŇEVDAČŇA A ŇE ODPOVEDA) You ,Mrs. Bodnar, look younger every day, just like a nice little girl.

Paraska.(VEŠELO) Oh, you bad boys, you!$(A dalše ticho bešeduju,t.j. Bill ku ňej vešelo,ona usmihuje še, a s hlavoj pritakuje.,na ňoho hroži)

Bob....(KU MARTI, NA HLAS.)Dear Miss Patty, why are you so unkind? (DRRHA MISS PETTY, CO ŽE VY TAKA ŇE VĎAČNA?)

Marta...(I told you to let me alome, not bather me, and not come to our house.(HUTORELA SOM VAM UŽ, ABY SCE MI DALI POKOJ,I ŇE CHODZI-LI DO NAS.)

Bob.....(Why,Miss Patty? We like, and respect you, and really, if your mother would not invite us to come, you surely would'nt see us here.(PRECO PANNI PETTY? TAŽ MY VAS ĽUBIME I UCTIME..A PO PRAV DZE? KED BY NAS VAŠA MATKA ŇE POVOLALA, TAK VĎAČNO, MY BY BULI AŇI ŇE PRIŠLI.)

Marta...(My mother is good hearted and hospitable women, she thinks, every body is the same, but I never invited you into our home. (DALŠE BEŠEDUJU TICHO)

Bill....(HLASNO KU PARASKI) Mrs. Bodnar, you are very nice lady. It is a pleasure to come into your home. There is no place in town, where you can enjoy yourself as much, as you do here.(KU MARTI) Miss Patty, please, play something for us.(W##

Paraska.(PO RUSSKI)Zahraj dzecko mojo, zahraj.

Marta...(PO ANGĽICKI,SERIOZNO) I wont, mama my headaches. (N

Bob.....(We are very sorry, that we can't hear you play tonight.

Bill....(Dear Miss Ptty, just a short piece.

Marta...(ROZHODNA)Excuseme, I can't, Iwont and I willnot.

Paraska.(PO ANGĽICKI.) If she has got headache and can't play, you boy's sing something.... till I come back.

Marta...(Po RUSSKI)Mamo, pytam vas,ňe prinošajce dla ňich nič, bo....

Paraska.(PO RUSSKI) Ta, ked už som, dzecko mojo, prihotovila.

5.Javlenije.

Ti sami bez Paraski

Bill....(Are you cross, Miss Ptty?(

Marta...(You know it, I told you not once, what I think of you.

ska. (SMIJESJA) Oh you bad boys, you bad boys!

ta... (STAŇE, S HNIVOM PO ANGLICKI) Don't you make a fool out of my ier. You are not gentlemen. Good bye. (VYCHODIT VON)

7. Javlenije.

ASKA, BILL, BOB, ANDREJ I JOANN.

rej.. (Z PORČA VOJDZE S JOANOM, ALE TANCUJUCI JICH NE OBAČI I ŠMIJUCI ŠE DALŠE PODSKAKUJU. PO RUSSKI S HŇIVOM.) Parasko, ty odurela? Ne hanbiš še? Ty šalena babo. (PARASKA SKONFUNDOVANA ŠEDŇE, POPRAJA NA SEBE KAPELUCH I ŠATA. JOANN ŠEDŇE PRI PIAŇI, I S STYDOM ZAKRYJE TVAR.

l.... (UCIRA COLO. BEZOČLIVO.) Good evening Mr. Bodnar, we are very glad, that you will spent abit of this evening with us.

rej.. (Seriozno) (Gentlemen, as a businessman, (PODA RUKU BILLOVI A SCISŇE, ŽE TEN AŽ VYKRIKŇE I PALCI DO UST POLOŽI) I live in peace with you , but as father and boss of this house, (PODAVA RUKU BABOVI? KTERI S STRACHOM PODAVA SVOJU, AŽ NOHAMI PREBIRA) I will ask you to find another place for your amusment. Do you understand?

..... (IRONIČNO.) Excuse us, Mr. Bodnar. We are coming here only on the invitation of your nice, good and respectable Mrs (PO-kloňi še pred nej.) We have no other interest to look for here (KU PARASKI KLAŇAJU ŠE OBYDVOMI.) Thank you, dearest Mrs. for your nice treatment, for your drinks, caks and pies, Remember us to Miss Patty.. (KLAŇAJU ŠE.) Good night.. (VYPIJU EŠČI JEDEN POHAR PIVA A ŠMEJUCI ŠE ODCHODZA)

rej.. Good night gentlemen. We will be glad to see you 2---3 years after.

BILL I BOB (Z PORČA) Good bye, good night (ŠMEJUCI ŠE ODCHODZA.)

Bill...(PATETIČNO.) EXCUSE ME, Miss, you know, that we come from good homes and respectible families.()

Marta...(ENEGRIČNO) That is why, your parents are good, rich and respectable and you their sons fell so low morally, that you are a disgrace to your parents.

BOB....(SMIJUČI SÉ) Dont wonder Bill, she is nerveus only on account of headache.ha-ha-ha- Isn't this true, dear Miss Patty?

6.Javlenije .

ti sami i Paraska.

Paraska.(PRINOŠI NA TACI WHISKU,I PIVO I KEKSI)

Bob....(RADOSTNO PODSKAKUJE I ČUCHA RUKU)Hurray for Mrs. Bodnar,

Bill....(Hurray, long live Mrs.

Paraska.(NALALA PIVA V STAKANY POHARY) PO ANGLICKI)Drink boys,drink, and have a cake.

Bill....(Four your health Mrs, and Miss Patty:()

Bob......(We will sing a song now for our dear lady.(PARSKA NALIVA PIVO. Thank you Mrs, cant drink any more beer, it hurts me, I rather have some whiskey.(PARASKA NALEJE. PIVA) Good luck:(ZAKUŠA KEKSI, BOB ŠEPTA BILLOVI)Do you see the pocketbook on the table? I haven't got a penny, get busy..

SIVAJU DUET)

When first I saw sweet Peggy,
Twas on a market day;
A low back'd car she drove and sat.
Upon a truss of hay;
But when that hay was blooming grass,
And dech'd with flowers of Spring,

2. No flow'r was there, that could compare
To the blooming girl I sing.
As she sat in her lowback'd car,
The man at the turnpike bar,
Never ask'd for the toll
But just rubb'd his auld poll.
And look'd after the lowback'd car.

Bill....(Let us dance now:(PARASKA PODČAS SPIVA I TANCY POHARY NALIVA I OŇI VYPIVAJU I ZAJIDAJU.TU SAMU PISŇU SPIVAJU I TANCUJU:NA KONCU BOB SCHOPI I S ŇOJ PODSKAKUJE.BILL ŽE ZO STOLA SCHOPI PEŇEŽI.I SCHOVA DO KEŠEŇI.)

1-1

8. Javlenije.

Paraska, Andrej, Joann.

Paraska. (S PACOM I HNIVOM) Bodaj soe karki polamali: Za moju dzeč-noso ešči me i ošmeju.

Andrej.. (Veriš už teraz i sama? Chvala Bohu: Skaž mi Parasko, ňe hrich za ten ňepokoj, jaky pre tychto bezstydnych bomov nam preter-pio prišlo prez mešaci?

Paraska. (STYDLIVO) Ňe hnivaj še Andreju, tak už vecej ňe staňe še nikč

ANDREJ.. (Dobre: Aňi by som ci ňe radzil.. Ja už pred tym chcel tomu bla zenstvu, bezumiju koňec urvac,....ale občekoval, z dňa na dze aby ši sama opamjatala še, a ňe narikala pozdňejše na mňe. Sama vidziš, dze bulo to nas zavelo, preto dajme tomu pokoj, bo tu ešči jedna, a ňe meňše vazna reč je pred nami. Už včera rano chcel som vamju povedzec, ale pre pre včerašnu komediju. (MACHŇE S RUKU)....Toto pismo, co ty, moj synu, v štore našol, prečitaj ešči raz, aby i mama tvoja znala, o co še rozchodzi. (POSEDAJU) Sluchaj že Parasko. Ale kapeluch zber z hlavy, a flaški zo stola. My ňe hosci.

Paraska. (Andreju, pre Boha ce pytam, ňe muč me. ([illegible](VYŇEŠE TACU I TAKOJ VRACI ŠE)

Joann... (VYBERE Z KEŠEŇI PISMO I ČITA) Milij prijatelu: Majetok dcery vašoho vernaho, davnoho kamarata, Michajila Staryj, do por-jadku prinesc, o paru dňi lično zahovorim do vas, aby jednym zavodom i Olgu vžac s soboju i podzekovac vam, za vašu ro-dicesku lasku i jej dobre vychovaňe. Ščiro pozdravujem vas.

Andrej.. (Porozumila ši dobre?

Paraska. (Ach Bože moj, Michajil pomer?

Joann... (V pisme ňe stoji, že pomer: Kto tyž pisal list, meno ňe mož prečitac.

Andrej.. (Ňe to vašno, kto pisal, ale co pisal. Ppočkaj synu moj, aby ty porozumil situaciu, musiš znac calu historiju... Michajil Staryj, bul mojim najlepšim kamaratom od dzecinstva. Zjednoh

sela, naraz prišli my do Ameriki, naraz ženili še.. U ňich dzecoch ňe bulo, a vas dvojo. On pod kratkym časom vyplacil ten dom, dze my teraz byvame. To jeho vlasnosc! O paru roki Boh dal jim Olgu. Kedi Olga šesc ročna bula, pomerla jej matka. Krasna, dobra, mudra žena, jaku druhi ňeznam. Po smerti jej, jak assekuraciju, Michajil otrimal od spolkov tri tyšic dollari. Ale za ňu tak zabanoval še, že my obavali še, že rozum uraci. Z žalu, pošol švetom.... Zapomnuc.... Zabuvac ...Dva tyšic dollari i ten dom oddal mi dla svojej Olgi ..bez žadnoho pisma. Posledny raz my jeho vidzeli, jak še odberal. Tomu prave dvanac roki. Za cali čas ňe počul o ňom aňi slova, aňi ňe znali, v kteru stranu šveta povernul še....Až včera prišlo toto pismo, co ši ho čital.My maleňku Olgu vychovali cestnoj, jak i vas. Tak še mi vidzi, ponosovac by še na nas ňe mala pričimu. Až teraz v poslednych mešacach, jak tvoja matka....

Paraska.(Ňe muč me Andreju, ja za svoju gluposc dostatčono pokarana.

Andrej..(Dobre....Teraz prichodzi Olgi, to jest pisatelu tohoto pisma, oddac teto dva tyšic dollary.

Joann...(S interesom.

Andrej..(Tak je, moj synu.

Paraska.(A za co že my ju chovali, i do školi davali?

Andrej..(Parasko..Bud spravedliva. To peňeži širotske.My naš dom mali na rent, a mešačno krasne peňezi poberame, bo na hlavnej ulici leži, sami že žijeme v jeho dome darom..Olga už treci rok pracuje na nas.. Naco o tom besedovac? Taku lasku by bul s ňoj choc kto zrobil. A od dvoch tyšicoch interes dze?

Paraska.(ŇE ŠMELO)Andrej ....pater,...o tychto peňežach.... ňe zna....

Joann...(VSKOČI) Mamo, ňe dalše..To vy, moja matka tak rozmyšlace?

Andrej..(Ticho, synu....Prasko..Ňe zna ňikto? Ale zname my i Boh..

Paraska.(ZAKRYJE RUKAMI TVAR) Och ja durna.. lem staroso o Martušu....

ANdrej..(Vyšemirna staroslivosc, s cudzoj krivdoju, choc i dla dzecka svojeho, hrich preveliki. Martina dola v laski Vsemilostivaho. (KU JOANNU) Ja teto peňeži vložil do biznissu. Tvojo školi,

ty vyuči ši še na indžinira, znaš, mnoho stali nas, Bizniss choc by jak-tak išol, ale pojedni naši ludze bezbožno okradli, ukrivdili nas. Nabrali tovar na velke summy placic ňe chceju, abo poucekali.... Naj jim Boh zaplaci. Skadzi že vžao odrazu telo peňezi? Prichodzi abo biznis zrujnovao, abo na dom požičio?

Paraska((Žani, ked by ty ju....?

Joann...(....VŽAL za ženu: Tak mamo? To ja myšlel, že ona bidna sirota, s radoscoju by som ju vžal. A teraz? Z mojej placi, jak pocatkovomu, samomu by trudno vyžic. Vy mi už bohato dali(POCILUJE JIM RUKU)....MOJO školi....Olga krasavica, bohata....a ja,? Či prišla by?....

Paraska,(Ja s ňu pohutorim.

Joann...(ENEGRIČNO.) Bože chraň..Mamo, pytam vas, ňe mišajce še do toho aňi slovom..Sama pervej oddac treba Olgi jej majetok, do centa. A co dalše? Boh zna.

Andrej..(PODA MU RUKU) Dobre, moj milyj synu, iz serdca mi hutoriš Odda še jej do poslidnaho centa.

Paraska.(ŇESPOKOJNO PATRI OKOLO SEBE.)A, dze že mojo peňezi? Ja jich, s miškom, tu na stol položila.Či ozda ňe v mufi?..No, nit... tu buli.....A či može?

Andrej..(Ked peňezi buli na stole, to tak budze, jak ty sebe mysliš. Jak ludze smeju še, i huš našu oni mali vžac; dzeši ju v brosču pekli buli. S toboju pozvolili sebe žarty, jak s dajakim blaznom, a pod tym časom sorvali z stola mišok. Kelo bulo?

Paraska.(Dva dzešatki.

Andrej..(Vidiš, Parasko....

Paraska.(Andreju, pre Boha, ňe hutor mi ňič;a choc lem,ňe pred ňim.

Joann...(VSTANĚ) Tak ja idzem za ňimi, i peňeži muša vracio.(VYCHODI)

Andrej..(Joann, synu moj, merkuj; znaš jaki to ludkove?

Joann...(Ňe bojce še, tato. Duškom vracim še.

9. Javlenije.

Andrej i Paraska.

Anrej...(Vidiš Parasko, mňe ňe na zvadze. Ale to ci hutorim, že take v našom dome vecej ňe smije stao še.

Paraska.(VSTAŇE, POHLASKA I POCILUJE MU HLAVU) Andreju, pytam ce, ňe hnivaj še; ja vidzim i sama, že som durna bula.Prebač, mužu moj. Ja dumala, že našu Martu ščastlivo zrobim, ked ju oddam do považnoho anglickoho domu...:

Andrej..(Ale ňe za takoho marnotratňika, pijaka, jak toti dvojmi?Vidziš, Parasko, ja by ce lubil, jak svoju tichu ,usilovnu žemu zavše, i prto teraz všitko zapomnuc chcem.po staromu pojdze.. Štefana ši odpudzila od domu. Porjadni, trezbi mladeňec, a dobra buducnosc pred ňim.Ja tak merkujem, že Marta s dobrym serdcem odnoši še ku ňomu? Postaraš še,aby znova prijšol do nas.

Paraska.(Tak budze, moj lubij Andreju. Oj, jak ja še sama sebe haňbim.

Andrej..(Jak by dakto cúdzil po porču.Či to ňe toty bomi vracili še?

Paraska.(VSKOČI) Naj jich Boh chraňi(KLOPKAJU)

IO. Javlenije.

Andrej, Paraska i Michajlo.

Michajil(VCHODZI. OBLEČENYJ,JAK PRED TYM.)Slava Bohu:

Andrej..(PREDVAPENY)Slava vo viki.(PARASKA CHCE ZDALIC ŠE)

Michajlo(Pytam domašnu paňu, ešči chvil'ku ostac. (PARASKA ŠEDŇE(Či na dobrom misti chodzim? Hledam pana Andreja Bodnara.

Andrej..(To ja sam .S čim vam možem poslužic?(POKAŽE MU STOLOK)

Michalo.(ŠEDŇE) Vy dostali odomňe pismo.(Andrej ňespokojno) Ja takoj i sam prijšol v meňe starodavnoho prijateľa,Michajil Staryj, záležitosc jeho dceru do porjadku priňesc.

II. Javlenije.

Ti sami i Joann.

Joann..((VOJDZE BOČNYMI DZVERAMY)JAK BY MICHAJILA NE ZBACIL.)Peňeži tu. Ale jedin dollar už premarňili. Jak hutorili, za dňešny šov.(ODDA PARASKI MISOK) Vyhvarjali še, že to lem z žarti, a že peňeži chceli nautre sami nazad priňesc.(KU*— MICHAJILU.)Vitajce paňe, u nas.

Michajil(Ďakujem za privitaňe.

Andrej..(Syn moj.(KU JOANNU) Tento pan prišol v spravi Olgineš.Ten sam, co mi pismo zaslal

Joann...(Možem i ja posluchac?

Michajlo(Fameliarna reč....konečno pytam....Jak hutorim, okolnosci Michajila Staryj dokladno poznam, jak on sam.(VYBERE Z KEŠEŇI PISMO.) Tu je uradno potvardzene polnomocenstvo dľa mňe, aby som mohol vsitko do porjadku prinesc.Tu druhe pismo, vykaz majetka Olgi....

Andrej..(Všitko odda še jej....

Michajlo(Tu pismo, podľa kteroho Olgu, jak svojo dzecko, s soboju mam vžac.

Joann...(NERVOZNO) Olgu od nas vžac?....

Michajlo(Ku JOANNU) Či mace daco proti toho?....

Joann...(SKONFUNDOVANNY) Ňe....ňe....pytam .(OHORČENO) ** To ja mysľel, že ona bidna širota, bul som še do smerti protivil, a tak ked ona sama zochce pojsc, ňe mam prava, ňe možem jej zabraňič.

Andrej..(Parasko..Id a rozpoviš Olgi všitko; ale opaterno a mudro A prijdzeš s nej tu.(PARASKA VYCHODZI)

I2. Javlenije.

Andrej ,Michajlo i Joann.

Joann...(A či my možeme spuscic še na važnosc vašich pisem?

Michajlo (USMICHUJE ŠE) Dúškom sami prekonáce še. Daremno z Kolorada, z tak dalekoho švetа, ne bulo by rozumno mňe, staromu čoveku, trudzic še. No, a možem dovirno spytac še vas panove, jakoho spravovanija bula i je Olga? Jak opekunu jej buducnosci potrebno by mi znac, jak s nej prijdze zaobohodzic še aby, po otcovski, ju ščastlivoj zrobic.

Andrej..(Upevňam vas paňe, že ona dobra, robotna, skromna i mudra divočka, jakich teraz malo.

Joann...(Radostno) Aňi ňit takej dobrej divočini na švece, taki mili, jak Olga.

Michajlo(Radostno slucham vašu pochvalu. (UCIRA ŠE ŇESPOKOJNO))Jak mi mlo....podlo čustvujem še Pozvoľce panove. Pozvoľce panove, aby som na minutu mohol vyjsc na svíži vozduch.(VTAŇE) Z DALEKEJ CESTY SMUCENNY,mlosc prichodzi na mňe.(IDZE KU DVERAM PORČA, A NA DRUHE VCHODZI Olga, PARASKA, MARTA I PETRUS.)

13.Javlenije.

Všitki.

Olga....(S PLAČOM) Jaku neščastnu novinu priňesli vy ,paňe?Otec moj pomerli? A vy mňe chcece s soboju vžac ?

Andrej..(VTAŇE KU ŇEJ) Počekaj uspokoj še dzecko moje .Ten pan vychodzi malo na svíži vozduch, bo smucenny s dalekej cesty, mlosc idze na ňoho.(MICHAJLO ZAPRE ZA SOBOJU DVERI) Tak Olguš, dzecko moje, on pismeno o tom už včera upovidomil mňe. Žal mi tvojeho otca, ale žal mi i tebe. Včera som chcel všitko rozpovedzec, ale....Boh zna....Ňe mohol som odvažic še.(OLGA PLAČE) Ňe plač, Olguš, Boh ce poteši.(PETRUS TRIME OLGU ZA RUKU? PLAČE TAK TYŽ I MARTA , JOANN OPARTYJ O FORTE--PIANO,TVAR ZAKRYJE RUKAMI)

Olga....(S PLAČOM ALE ENERGRIČNO) A JA ňe pojdzem, ja tu chcem ostac. Otec moj pomerli, a medzi cudzich, v taki daleki švet, ňe idzem

Andrej..(Olga, tvojeho otca posledna voľa, naj budze svjata pred toboju

Olga....(Pravda, ujku..Ale ći moj otec vychoval mňe. Popytoval še za tak dluhij čas lem raz o mňe a svojo dzecko? Starali še o mne?

I4.JAVLENIJE.

VŠITKI.

Michajlo(VSTUPI BEZ BRADY -OKULARACH-KOVTA;KRASNO OBLEČENY.VSITKI PREKVARENO PATRJA NA ŇOHO. PARSKA RUKI LAME, ANDREJ ZA HLAVU TRIME ŠE) Staral še, staral o tebe lepše, jak ty sebe predstavic možeš....Andreju, či poznaš me?

Andrej..(UCIRA OČI KU SEBE) Bože, či som rozum utracil,či še mi šńije V pisme bulo, že Michajlo pomer....(KU MICHAJLOVI) Ach, Michajle, prijatelu moj pre Boha, skaž mi skoro, či to ty? Abo či som može z rozumu zišol?

Michajlo(Ja brate milyj, ja.. po dvannac roki. ...Ale v pismi ańi slov ńit, že ja bul pomer.

Andrej..(SKRICI) Oga, pre Boh, tvoj otec....otec tvo to..

Olga....(ZVISČI,---BEŽI KU MICHAJLU,OBIJME HO) Apo, apo moj....oj BOŽE Bože....(COFNĚ ŠE I-2 KROKI, OPATRI HO ZNOVA KU NEMU) To vy? Vy moj otec?....moj otec,....to vy?

Michajlo(Ja širótko moja,--ja tvoj otec, dzecko moje, holubku moj. PriHARNE JU KU SEBE) Andreju, brate moj(OBEJME ANDREJA).... Parasko, či už poznaš me....(VESELO) Mňe staroho boma?(PETRUS MARTA PO MALI KU ŇOMU)

Paraska..(Oj, poznalam ce doraz, Michajle,....oj Bože, a ja ce včera vyhnala z tvojeho vlasnoho dvora.....co za haňba na mňe, teto dňi(OBIJME HO.)

Michajlo(A to Martuša, co Petrus? TY esče ńe bul na švece vtedy.(PRIHARŇE JICH KU SEBE.)

Andrej...(UCIRA ŠE) Michajle , lem ešči jedna chvilka, ta o rozum prijdzem.(POSADZI MICHAJILA NA KANAPU, OLGA KU ŇEMU)

Michajlo.(POHLASKUJE OLGU) POpatrij namňe dzecko moje, vidzis, ja ńe zabul o tebe....ańi o vas. Ńe bula hodzina, že bul som o va

ne rozmyslal. Vy znace, jak ja terpil po smerti mojej pokojnej? Ja mišel pojsc daleko, aby premohol velky žal....
Zverboval som še ku expedicii protiv Indian....može tam najdzem smert?....Pochodzil zlate pola Kamačatky, hory KOLORADA, lesi Misissipi....za zlatom, botatstvom. Ňe raz stal v oči s smertoju, ňe raz bul tažko raňeny i preležel mešaci v špitalach, v pustych mestach.... ale vy buli mi zavše na rozume. Boh pomohol--chvala Jemu, ja teraz bohaty človek.... Co ja prezil za teto I2 roki, to v kratkosci rozpovedzec ňe možno. Dzekujem vam serdečno, že sce mi vychovali moju Olgu, a mňe dzečno privitali....Okrem Joanna, ktery Olginomu otcu esči aňi ruku ňe podal, preto, že moju dceru ohem i mušim s soboju vzac(Joann vstaňe i ku michajlu idze)

Olga....(Ňe,--tatku ňe, ja by radše tu ostala še s vami.

Andrej..(Apreco ty nam ňikda ňe pisal.?

Michajlo(Jak pametaš, Andreju, ja s Mr. Butlerom zavše v priatelstve zil On mi pisal častejše, a skerz ňoho ja o všitkom upoviedomeny bul, a poňeže ňe mohol som prijsc, spokojno čekal na svoj čas....I to potrebno vam znac, že moj prijatel i spolnik na westach, pred štyrom rokami pomer, a majetok svoj i svoju fameliju na opaternosc i čest zaňechal. Pred dvoma rokami my še s vdovu pobrali, a teraz tam doma v Kolorado, najdzeš jednu maleňku šestričku, dzecko moje. Jak že by ty ňeprišla učast brac vščastiju otca tvojeho, kedy moja žena, i tvoja nova matka, s lubovi dopytuju še za toboju....
Je jedina dcera vydala še....a teraz ty musiš nam vešelosc za ňesc v naš dom.

Olga....(S ŽALOM) Jak že mi stadzi, isc dze mňe vsitko znakome. i mile, dze hrob mojej matki, pojsc v cudzi švet?

Michajlo(Ja samo perše pri hrobe matki tvojej, i mojej ňezabvennej ženy bul pomodlic še, i radostno vidzel som na ňom krasne kvitki, znak tvojej dzecinskoj lubvi. Pamjat draha nasej pokojnej, v serdcach našich ostaňe vo viki, a na hrob jej prekrasni pamjatnik postavime. Naj s Bohom odpočiva....
(VESELO) A ked by ja vzal s soboju i Joanna, jak mojeho syna V majňe mojej potrebno jeho....Co poviš na to Andreju.?

Andrej..(Všitko še mi tak vidzi, jak čudesni, mili son.

Michajlo(A VY Olga i Joanna, co na to?

Olga....(SRYJE TVAR NA MICHAJILA HRUDI) Oj tatku moj dobryj, mo[illegible].

Joann...(Ňe shordiš somnoj, Olguš?

Olga....(Joann..Co-že mučiš mňe? A či ty shordil somnoju, kedy ja chela pojsc od vas? Či ňe znaš, že ja ňe hľedala bohatstvo, lem otca mojeho. i....

Petrus..(I ja pojdzem Olguš, s toboju, vežmeš i mňe, hej?

Olga...(POCILUJE HO) Jak moj tatko, i tvojo rodiči pozvoľa

Michajlo(Andreju i Parasko.. Vy chovali moju dceru, a ja vašoho maloho syna vežmem i zrobim z ňoho porjadnoho človeka....U mňe je esči jedna maleňka dcera....Dzecko za dzecko. O tom pohutorime (PETRUS RADUJE ŠE)

Paraska.(Ňe možem sebe poradzic iz hanby.. Co ty sebe mušliš o mňe? Na stare dňi som zdurela, a tebe, jak dajakoho boma, vyhnala z tvojeho vlasnoho doma. A ty Olga? Jak lem vy sudzice o mňe? (OLGA POCILUJE JEJ RUKI)

Michajlo(Tak, že som tebe i tvojomu mužovi, i dzecom vašim barz blahodarny i vaše prijateľstvo pametac budzem do smerti. A osobitno blahodarni ja Bohu milostivomu, za prevelku lasku, že vsib tak milostivo poprovadzil ku dobromu i ku našomu ščastiju.... Marta,ty dobra bula ku mojej Olgi, jak rodna šestra; co skažeš na to, ked ja tot moj dom dam prepisac na tebe i na..**######m#$*##* Stefana? Aby i vy mali radosc dnes, #*#*## i misto pre vaše mlade ščastije.

Marta...(RADOSTNO) Oj ,ujku, jakij vy dobryj..Ta , i o tom znace?

Michajlo(Ovšitkom dzecko moje. Bud zavše i dobra, i ščastliva. A ty moj synu,Joann ňe čuduj še, ja preoblečenyj prijšol medzi vas. Chcel ja oceňic lubov tvoj ku mojej dceri....a tebe na jej ruku hodnym našol(VEŽME ZA RUKU OLGU I JOANNA A KU PARASKI I ANDREJU) Poblahoslovce dzeci naši, Parasko i Andreju, vy jich vychovali pre sebe i pre mňe..(T.

..*K****M**